

**Svar på fråga 2023/24:887 av Markus Wiechel (SD)
Samverkan mellan svenska och iranska lärosäten**

Markus Wiechel har frågat mig hur jag ser på de samarbeten som i dag sker mellan svenska och iranska lärosäten, och om jag avser att vidta några åtgärder mot bakgrund av Uanis rapport.

Regeringen ser med stort allvar på situationen för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Iran. EU har även under många år agerat kraftfullt mot Iran, bl.a. med sanktionsåtgärder mot Islamiska revolutionsgardet (IRGC) i dess helhet och mot individer och enheter inom IRGC. Regeringen kommer fortsätta att arbeta för ett starkt internationellt tryck mot den iranska regimen. Som utrikesministern framförde i denna kammare den 26 april så har regeringen också verkat för enighet inom EU för att terrorlista IRGC.

Internationella samarbeten är viktiga för svensk forskning och konkurrenskraft och något som vi ska främja. Den svenska hållningen har sedan länge varit att det går att vara kritisk till

hur en stat agerar och samtidigt se värdet av internationella samarbeten inom forskning och utbildning. Denna inställning delar vi med andra likasinnade länder. Internationella samarbeten främjar inte bara kunskapen i sig, utan också demokratiutvecklingen globalt.

Statliga universitet och högskolor i Sverige har en hög grad av självbestämmande och det är deras ansvar att avgöra vilka internationella samarbetsprojekt inom utbildning och forskning som de bör ingå. Det är därför lärosätena som ansvarar för att göra nödvändiga bedömningar av vilka samarbeten som är lämpliga utifrån bl.a. säkerhetsaspekter. I sin senaste årsrapport klassar Säkerhetspolisen Iran som ett av de största säkerhetshoten mot Sverige. Säkerhetspolisens bedömning och det som framkommer i UANI:s rapport tydliggör vikten av att alla samarbeten som sker med lärosäten i Iran måste ta noga hänsyn till vilka risker som dessa kan innebära.

Skyddet av nationella intressen, kunskap och teknik är en prioriterad fråga för regeringen. Det är mycket viktigt att det finns en medvetenhet bland forskare och lärosäten om riskerna med samarbeten med lärosäten i vissa länder, samt att de har förutsättningar för att kunna hantera dessa. Regeringen har tagit initiativ till flera åtgärder inom detta område. Vi har bl.a. beslutat om att kompetens i säkerhetsfrågor ska beaktas vid nominering av de ledamöter som utses av regeringen till lärosätenas styrelser, samt gett tre myndigheter i uppdrag att ta

fram nationella vägledande riktlinjer och stöd för ansvarsfull internationalisering inom högre utbildning och forskning.

Jag och statssekreteraren Maria Nilsson har under det senaste året träffat samtliga rektorer för att bl.a. diskutera frågor kopplade till säkerhet och de åtgärder som regeringen har vidtagit. Säkerhetsfrågor tas även upp med samtliga lärosäten under de årliga dialoger som pågår nu under våren.

Utbildningsdepartementet har nyligen också bjudit in samtliga rektorer till ett möte för att bl.a. diskutera eventuella säkerhetsfrågor som lärosätena behöver hantera i dagsläget.

Arbetet med att skydda svenska intressen och att stärka forskningens säkerhet är mycket angeläget och det är viktigt att lärosätena fortsätter att arbeta aktivt med säkerhetsfrågor kopplade till internationella samarbeten. Regeringen har tagit viktiga steg för att stödja lärosätena i detta arbete. Vi följer frågan noga och är beredda att överväga ytterligare åtgärder.

Stockholm den 15 maj 2024

Mats Persson